

ציון תורני שכונת

בעזה"י אגדת של תורה

גליון 686

בית הכנסת "עולי בבל" ע"ש הרב יוסף חיים זצ"ל רח"י יוסף חיים אור-יהודה ת"ו

כפת האה

כל אחד מאיתנו נתקל בקשיים מידי יום בהרבה תחומים ובחלק מהמקרים אנו מוותרים מראש בגלל חשיבה על חוסר היכולת להצליח במשימה. על הפסוק "וַתֵּרָא אֶת הַתִּבְיָה בְּתוֹךְ הַסּוּף וַתִּשְׁלַח אֶת אֶמְתָּהּ וַתִּקְרָהּ" מפרש רש"י - נשתרבה אמתה אמות הרבה. מסופר על הגה"ק רבי מאיר שפירא ראש ישיבת חכמי לובלין זיע"א, שפעם נתכנסו בעירו כמה מראשי הקהילה עם רבני העיר, ודנו בענין חשוב שהיה בו משום הצלת נפשות רבות מישראל, אמרו אנשי המעשה שבין הנאספים, ענין זה שאנו דנים בו עתה כבד הוא מאתנו ולא נוכל לבצעו בכוחותינו הדלים והצנועים.

התערב רבי מאיר שפירא וקרא בהתרגשות: רבותינו ז"ל דרשו את הכתוב "וַתִּשְׁלַח אֶת אֶמְתָּהּ" - "את ידה", ועוד אמרו אף על פי שידה של בת פרעה היתה קצרה מלהגיע לתיבה באורח טבעי, כיון שהושיטה את ידה להציל את משה, נעשה לה נס וידה נתארכה אמות הרבה, ונסיון ההצלה הצליח בידה. והנה יש מקום לשאול, מה היתה סבורה בת פרעה בשעה שהושיטה ידה לתיבה המרוחקת ממנה מרחק רב? אלא, המשיך רבי מאיר שפירא בקולו המלהיב, מפרשה זו עלינו ללמוד מוסר השכל, שלעולם יחתור האדם אל המטרה הנכספת מתוך אמונה ובטחון בהשם יתברך, ואפילו אם נראית לו המטרה רחוקה מכדי הישג ידו, אסור להתייאש ולהוריד ידיו בחוסר אונים ובאפס מעשה, ואף אנו נעשה למען המטרה שלפנינו בכל כוחנו ומאודנו ובעזרת ה' גם יכול נוכל.

המסר החשוב עבורנו שאסור להרים ידיים גם אם המשימה נראית קשה. בעיקר נבחין שבענייני קודש, היצר הרע מראה לנו הרים של קושי. כל אחד מאיתנו צריך להתגבר כארי ולהתאמץ על אף הקשיים ואז נזכה לסייעתא דשמיא.

שבת שלום
שמשון אליעזר פוקס

תיבה קטנה משייטת על מי היאור, סגורה. בתיה, בתו של מלך מצרים, מושיטה את ידה ולקחת את התיבה. "ותפתח ותראה את הילד והנה נער בוכה ותאמר מילדי העברים זה". שני נתונים טעונים הסבר. א. אם התינוק בכה - מדוע היא ראתה "והנה בוכה הנער" רק כאשר פתחה את התיבה, הלא הייתה צריכה לשמוע את הקול קודם לכן? ב. מהיכן לבתיה הביטחון "מילדי העברים זה"? האם לא ייתכן שאיזה מצרי מאס בילדו והותיר אותו ליד הגורל - כפי שקורה בעולם עד היום?

בת פרעה פותחת את התיבה ומגלה שיש שם תינוק קטן הבוכה חרש. כל כך חרישי היה הבכי, עד שהוא כלל לא נשמע בחוץ. רק כאשר נפתחה התיבה, "והנה נער בוכה". בתיה עושה חשבון שאם התינוק הזה הוא "נער", דהיינו, בן שלושה חודשים - בשונה משאר התינוקות היהודים שנזרקו ליאור בני יומם - הרי שהוא שרד את האקציה. המצרים היו נכנסים לבתי היהודים כשבידיהם תינוקות מצרים והם צובטים את ילדיהם-בשרם ומכים אותם. למה? כדי שיבכו התינוקות המצרים, וכאשר ישמעו התינוקות היהודים את קול הבכי - יבכו גם הם. טבע הוא שמוטבע בזאטוטים. אם הילדון הזה שרד והגיע לגיל שלושה חודשים, משמע שהוא אף פעם לא בכה בקול! בתיה מתפעלת מאוד ומגיעה למסקנה חד-משמעית: "מילדי העברים זה!". ילד שמסוגל להתאפק ולא לבכות בקול, ילד שמסוגל לשלוט בעצמו באיפוק, מוכרח להיות בן לעם הנבחר. רק שם מרגילים אפילו פעוטות להשליט את המוח על הלב, למשול ברצונות, לכוון אותם ו... לצמוח. נשים לב, שהתורה לא כותבת שמשה לא בכה. הוא בכה. סביר להניח שגם בבית הוא בכה. אבל השליטה על עוצמת הרגש, על הווליום של הבכי - היא הדגש. לחוות רגשות, בעיקר בזמני לחץ, מותר. לא רק שמותר לחוות אותם, אלא שלא מומלץ ולא כדאי לחנוק אותם.

מה שבעיקר חשוב, הוא השליטה עליהם. הצורה המבוקרת שבה משתמשים בהם - היא זו שקובעת את התוצאה הסופית.

זמני השבת
מוצאי שבת 5:37
הדלקת נרות 4:34
לית: 6:10
 נא לשמור על קדושת הגליון
 אין לקרוא בשעת התפילה

אֶהְיֶה הַהֵלֶלָה

”וְאֵלֶּה שְׁמוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הַבָּאִים

מִצְרַיִם אֶת יַעֲקֹב אִישׁ וּבֵיתוֹ בָּאוּ.”

וְאֵלֶּה שְׁמוֹת = ראשי תיבות: וחייב אדם להשלים הפרשה שנים מקרא ואחד תרגום, (פרי מגדים במש”ז ר”ס רפה).

וכן הוא בגמרא (ברכות ח.) אמר רב הונא בר יהודה אמר רבי אמי: לעולם ישלים אדם פרשיותיו עם הצבור שנים מקרא ואחד תרגום ואפילו עטרות ודיבון (שאין בהם תרגום), שכל המשלים פרשיותיו עם הצבור מאריכים לו ימיו ושנותיו.

וכן פסק מרן בש”ע (או”ח סי’ רפה) וז”ל, אף על פי שאדם שומע כל התורה כולה כל שבת בצבור, חייב לקרות לעצמו בכל שבוע פרשת אותו שבוע, שנים מקרא ואחד תרגום ואפילו עטרות ודיבון.

ומצוה מן המובחר שישלים אותה קודם שיאכל בשבת, ואם לא השלים קודם אכילה ישלים אחר אכילה, עד המנחה, ויש אומרים עד רביעי בשבת ויש אומרים עד שמיני עצרת, ע”כ.

כתב המהרח”ו (שער הכונות, ענין ליל ו’) מנהגי מורי ז”ל, תיכף בסיימו תפלת שחרית של יום ו’ היה הולך לבית הכנסת או לבית מדרשו אם היה שם ספר תורה כשר היה מוציאו, וקורא בו הפרשה שנים מקרא ואחד תרגום, והוא היה קורא המקרא מתוך הספר תורה, והיה לו תלמיד אחד שהיה קורא לו התרגום מתוך ספר התרגום, והוא אומר אחריו. וכן היה עושה בכל פסוק ופסוק עד שמשלים הפרשה. והיה דוחק עצמו לקרותה ביום ו’, והיה אומר כי זה סוד (שמות טז, ה) ”וְהָיָה בַּיּוֹם הַשֵּׁשִׁי וְהִכִּינוּ אֶת אֲשֶׁר יִבְיֹאוּ” ע”כ

אהל לחידוש

חידושים ופנינים לשולחן השבת

”ואלה שמות בני ישראל”

כתב בעל הטורים, תיבות אלו נוטריקון ויאדם אישר ליומד היסדר שנים מקרא ואחד תרגום, ביקול נעים ישיר, יחיה שנים רבות אירוכים לעולם. אמר הרה”ק רבי מאיר מאפטא זי”ע שכל הנזהר להעביר את הפרשה שנים מקרא ואחד תרגום וליטול את ציפורני ידיו בערב שבת קודש קודם חצות, מובטח לו שלא יבוא במשך כל השבוע הבא לידי עבירות חמורות. כעין זה אמר הרה”ק מהרי”ד מבעלזא זי”ע, שכל מי שילמד בכל יום ויום בשבוע את הפרשה לפי אותו היום, דהיינו ביום ראשון בשבת ילמד עד שני, ביום שני עד שלישי וכן על זה הדרך, וילמד זאת עם פירוש רש”י, הרי הוא מבטיח לו שלא יבוא כל אותו היום לידי עבירות חמורות. יש שנתנו טעם בדרך צחות מדוע נרמז דבר זה דווקא בראש חומש שמות ולא בחומש בראשית בתחילת התורה. ללמד לאיש אשר עד עתה לא העביר את סדר הפרשה מחמת עצלות וכדו’, אל יתמהמה עד שנה הבאה להתחיל מבראשית, אלא יתחזק כבר עתה להתחיל מהיום ואילך.

(באר הפרשה)

”כי חיות הנה בטרם תבוא אליהן המיילדת וילדו”.

כשהמיילדות נקראות אל פרעה לנזיפה על שלא הרגו את הילדים, הם באות בתירוץ תמוה: ”כי חיות הנה בטרם תבוא אליהן המיילדת וילדו”. השאלה המתבקשת של פרעה הייתה צריכה להיות אם כן ממה אתן מתפרנסות?! אך פלא הוא שפרעה מקבל את התשובה ללא היגיון, טיפשית שכזו?! התשובה היא: המיילדות הלכו עם ה’ וכשהולכים עם בורא עולם אין היגיון, גם תשובה טיפשית מתקבלת!!!...

סיפור מדהים שקרה לפני כשבעים וחמש שנה ימחיש במי כדאי לבחור. סבא של אחד ממנהיגי העדה החרדית הרב פרידלנדר קיבל ממלך הונגריה מקל הליכה כשבראשו צלב מכסף רחמנא לצלן. מה יעשה הרב? אם יוריד את הצלב, המלך יוריד את ראשו, ולזרוק אי אפשר כיוון שהמלך יחפש את זה. מה עושים?... הרב החליט ללכת עם הקב”ה והוריד את הצלב. לאחר כחודש נתקיימה פגישה נוספת והמלך שאל אותו למה הוא הוריד את הצלב? הסביר הרב למלך שהמקל היה ארוך מדי והוא היה חייב לקצר אותו... המלך ההמום הקשה: ”אז למה לא חתכת את המקל מלמטה”?! והרב השיב בקור רוח: ”מלמטה זה היה בסדר זה הגיע לרצפה... הבעיה הייתה מלמעלה שזה היה ארוך מדי...” והמלך קיבל את התשובה... אם המיילדות היו נמנעים מציווי המלך מסיבה שלא נעים להם... או מתוך רחמנות הן היו צריכות למצוא תירוץ טוב... אבל כשהולכים עם ה’ אזי גם תשובה טיפשית יכולה להתקבל ללא בעיות! (פניני בית לוי)

להערות והארות, הנצח ות,

לעילוי נשמת וכו' 054-8566615

לקבלת העלון במייל נא לכתוב ל:

8444774@Gmail.com

אהל המעשה

"ותעל שוועתם אל האלוקים"

במוצאי יום הכיפורים היו בני החבורה הקדושה באים לפני רבם החוזה הקדוש מלובלין שעניו צופיות בשמים ובארץ, והיה מגלה להם מה נגזר עליהם לשנה זו. הרבי רבי בונים מפשיסחא זצ"ל עשה חיל במסחר העצום בדאנציג, ובבואו לפני רבו הודיעו החוזה הקדוש שנגזר עליו שיפסיד השנה כל ממונו. סבר, וקבל דין שמים באהבה. באותה שנה חלו בני ביתו, חסכוניותו הסתכמו באלף וחמש מאות רובלים, הון רב באותם ימים, ואת כולם כילה בהוצאות רפואתם. מחמת חובת ההשתדלות נסע לעסוק בפרנסתו. התאכסן בבית המלון בו היה רגיל לשהות. ברוב שעות היום התבודד ועסק בתורה ובעבודת ה', ומפעם לפעם יצא למקום המסחר, אולי יזמן לו ה' איזו עסקה או תיווך, ולא הופתע כששב בידיים ריקות, כמבוטח. בעודו בחדרו יושב ולומד, נקש בעל האכסניה על דלתו ושאל במה יסעד צהרים, בתבשיל זה או אחר, והודיעו שחובו כבר הגיע לעשרים וחמשה רובלים. אינו דוחק בו חלילה לשלם. נאמן הוא. גם עשיר וגם ישר דרך, טוב לשמים ולבריות, ירבו כמותו. בעל האכסניה יצא, והרבי רבי בונים פרץ בבכי נסער: "ריבונו של עולם, זה – לא!" אמר: "ריבונו של עולם, כשהתבשרתי שאבד כל רכושי לא התמרמתי. אם זה רצונך, אקבלו באהבה. הכל שלך, אתה נתת ואתה לוקח, יהי שמך הגדול מברך. כשבני ביתי חלו והוצאתי כל כספי לרפואתם, לא התמרמתי. נותרתי חסר כל, וקבלתי דינך באהבה נסעתי לכאן, לקיים מצות ההשתדלות. לא עלתה בידי, לא התמרמתי. אבל אם בעל האכסניה הזכיר חובו, ואמר שהוא סומך עלי משום שאני ירא שמים – הרי אם לא אשלם יגרם על ידי חילול השם חלילה – ריבונו של עולם, זה – לא!"... קרוב ה' לנשברי לב ואת דכאי רוח יושיע. הגיע שליח מטעם הגבירה תמר'ל והציע שיהיה סוכן תמורת ששה רובלים בשבוע, משכורת מופלגת. אמר לנפשו: הלא נגזר שאפסיד כל רכושי, ומהיכן הצעה זו. אין זאת אלא שתפילתי התקבלה – אם כן, תפעל עד הסוף! השיב לשליח: "לך ואמור לה, שבנוסף דורש אני שותפות ברווחי העסקים שאתווד!" שמעה וכעסה, ובצדק: גם משכורת הגונה וגם חלוקת הרווח! לא ענתה להצעה הנועזת. אבל הרבי רבי בונים לא היה מודאג. הוא ידע שתפילתו התקבלה, והגה בלב שקט בתורה. בינתיים ראתה הגבירה שעסקיה אינם מתקדמים, והבינה שזקוקה היא למקצועיותו. כבשה גאוותה ושלחה להודיע על הסכמתה. אמר הרבי רבי בונים: "עתה עלה המחיר, אסכים אם תשלם גם את דמי האכסניה". הסכימה גם לכך, וה' שלח ברכה מרובה בעסקיו, תיווך לה עסקאות בסכומי עתק ועשו הון רב, ובתוך זמן קצר חזר לעושרו ואף מעבר לכך. כשהגיע ללובלין, אך פתח את הדלת, אמר לו החוזה הקדוש: "אמת שכך נגזר עליך, אבל על דמעות לא דברנו... שוועה מעומק הלב, זעקה ודמעות, מעוררים רחמים בדין! (מקרבן לתורה)

"מי שם פה לאדם"

האברך שראה את הילד מעתיק פרטים מלוח המודעות לפנקסו, חיך בשעשוע. תהה מעט מה מבקש הילד: האם הוא קונה או מוכר דירה? שמא הוא מחפש בייביסיטר? או אפשר שרצונו להשתתף בקורס כלשהו? הוא ניגש אליו ושאל בעדינות לפרש מעשיו. הילד הצביע על הפנקס וגמגם – לא ממבוכה, אלא כצורת דיבורו השגרתית: "אני מעתיק שמות לתפילה שאני רואה בבתי מדרשות ובלוחות המודעות ושומר בכיסי". האברך זקף גבה תוהה: אם אינך מתפלל עליהם – מדוע לשמור? זוהי סגולה חדשה להצלחה", קרץ האברך לילד בחיבה, "לשמור שמות לתפילה בכיסי?" "לא", גמגם הילד. "אני מתקשה בדיבור כמו שאתה יכול לשמוע. לפעמים הילדים שלא מכירים אותי מספיק מעליבים אותי על כך. שמעתי בשם גדולי ישראל שזו מעלה גדולה להיות מ'הנעלבים ואינם עולבים'. עוד שמעתי שזו סגולה גדולה להתפלל על הזקוקים לישועה דווקא בשעה שאדם נעלב ושותק. "בפעמים הראשונות", המשיך הילד לגמגם, "נעלבתי ובכיתי מאוד למה השם עשה אותי מגמגם. אולם מאז ששמעתי את הסגולה להתפלל בשעה הזו, מצאתי את תפקידי בעולם: אני אוסף שמות לתפילה בכל מקום שאני רואה, ובכל פעם שמעליבים אותי אני מוציא את הפנקס בשקט ומתפלל על כל מי שזקוק לישועה. אני מקווה שאמלא את התפקיד שלי בשלמות", סיים בתום ילדותי טהור...

איפה אמא שלי?"

שאלה האישה את בעלה בלחץ.

"היא בטח הסתככה פה."

"ילדים, אתם יושבים ברכב בסבלנות.

אנחנו משאירים לכם מכשיר קשר ויוצאים לחפש את סבתא.

תזכרו, אנחנו בג'ונגל! אף אחד לא זז!"

לאחר דקות ארוכות של חיפוש עוצרים בני הזוג מול מראה מבעית.

החמות עומדת מול אריה ענק. אף אחד לא ממצמץ.

"מה עושים עכשיו?" "לוחשת האישה בהיסטריה לבעלה.

"כלום", משיב הבעל בשלווה.

"האריה הכניס את עצמו לסיטואציה הזו. שישא בתוצאות..."

בואו נתערב על 440,995,490,432 שקלים, שלא קראתם

את כל המספר הזה ולא הבחנתם שיש בו אות באמצע....

ועכשיו חזרתם לבדוק אם יש שם אות.

קצת מאתנו

"וירא ה' כי סר לראות"

"ויהי בימים הרבים ההם ויצא משה אל אחיו וירא בסבלותם", רש"י מביא בשם המדרש: "וירא בסבלותם - נתן עיניו וליבו להיות מיצר עליהם".

עוד במדרש (שמו"ר ב, ו) מבואר: "רבי שמעון בן לקיש אמר הפך פניו והביט, שנאמר וירא ה' כי סר לראות, כיון שהביט בו הקב"ה אמר נאה זה לרעות את ישראל". ויש להבין, מה הועילה הבטתו של משה מרחוק (הפך פניו והביט) בסנה, האם על ידי כך כבתה האש הבערת? ומדוע השכר על כך הוא "לרעות את ישראל"? רבי אליהו חיים מייזל פסע בין בתי העיר לודז' היהודית, כשהוא עוסק באיסוף כסף לעניי לודז' שיוכלו לחמם את ביתם הקר בחורף הפולני. משהגיע הרב לביתו של גביר גדול הרחוק מחיי תורה ומצוות, נקש בדלת והמתין שהגביר יפתח, הגביר עמד בפת בחלוק בית קליל והזמין את הרב להיכנס לסלון שם בוערת האח ואז ישמע את דבריו. אך רבי אליהו חיים אמר לו: טרם שאכנס רצוני שתקשיב לדברי. עניי רבים מצויים בעירונו, לרובם אין אפשרות להביא טרף לביתם. כאן החל הרב להפליג בתיאורי עניות מזעזעים על הקור השורר בביתם, ילדיהם שחלו מהקור, ועוד רבים מדקדוקי העניות שלהם. כל הזמן הזה עמד הגביר בפתח כשהוא רועד מקור, שינוי נוקשות והוא מאזין מפאת הכבוד. לבסוף החליט להפסיק את הרב וביקש בתחנונים: "למען ה', ייכנס הרב לסלון ושם אשמע את סוף דבריו". הרב ניאות ונכנס פנימה, אך במקום להמשיך במשאו הארוך הגיע לתכלית דבריו וביקש כסף לצדקה. הגביר חתם על המחאה מכובדת ביותר, הרבה מכפי שציפה הרב לקבל, ואז שאל: "יאמר לי הרב, מדוע לא יכולנו לדבר ליד התנור בניחותא וביישוב הדעת?" שאל אותו רבי אליהו חיים מייזל: תאמר לי בכנות, לו הייתי נכנס ומבקש כסף בלי להתמהמה, הייתי מקבל כזה סכום גדול ונכבד? "לא", השיב הגביר. "ובכן, זה מה שרציתי לפעול, שתרגיש על בשרך את הקור השורר בביתם של הדלים ורק אז תתאמץ לעזור להם", סיים הרב.

זה מה שאמר המדרש: כיון שסר משה רבינו לראות - למרות שאינו יכול להועיל, אבל "נתן עיניו ולבו להיות מיצר עליהם" - אמר הקב"ה נאה זה לרעות את ישראל! כדי לעזור לשני לא צריכים תמיד עזרה ממשית, לפעמים די בחיוד קטן, או בלב דואב - ולו לרגע אחד - בצרת הזולת. וכל שכן אם מנחמים אותו, שהרי שנינו (בב"ב ט:): "והמפייסו בדברים - מתברך ביי"א ברכות!" (במחשבה תחילה)

לרפואה שלימה

סעיד אשר בן לאה הי"ו
אורה בת סניורה הי"ו

לבריאות ברכה והצלחה
אברהם בן נקדם ניסן הי"ו
וכל משפחתו א.מ.ן

שיעור בפרשת שבוע

מהרב שמשון פוקס שליט"א
כל יום חמישי
מיד לאחר מנחה
בביכנ"ס אור אבנר
רח' משה דיין קרית הסביונים יהוד
מנחה - בשעה 16:30

בית הכנסת "היכל יצחק דוד"
רח' דוד אלעזר 18

תפילת שחרית 6:30
מנחה וערבית (סמוכות) 16:00
שיעורי תורה מידי יום אחרי ערבית
יום א' - הרב שמשון פוקס שליט"א
יום ב' - הרב הגאון אברהם הכהן שליט"א
יום ג' - הרב רפאל עגיב שליט"א
יום ד' - הרב בן יאבו שליט"א
יום ה' - הרב שלום אטלן שליט"א

בית הכנסת
"עולי בבל"

ע"ש הרב יוסף חיים זצ"ל

שחרית - 7:30

מנחה ערבית - 16:30

שיעורי תורה מידי יום
לאחר ערבית

יום א' ב' ה'

רב בית הכנסת

הרב יהונתן אמדי שליט"א

יום ג'

הרב שמשון פוקס שליט"א

יום ד'

הרב נאור דרשני שליט"א

יום ה' -

הרב רפאל עגיב שליט"א

בשעה 19:00

"יש קונה עולמו בשעה

אחת"

שימו לב <<<<

לימוד אברכים עם תלמידים כל יום שני ורביעי בשעה 20:00

ערבית מאוחרת: יום ב' 20:45 יום ד' 20:45 יום ה' 21:00

ברכה והצלחה בכל העניינים לר' שאול סאלם הי"ו ומשפחתו